

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Suoja-aikaa pidentämällä ehdotetusta voisimme varmistaa, ettei Suomi menetä osaavia tekijöitään eikä mainettaan houkuttelevana työskentelymaana. Valtaosa Suomeen muuttaneista työntekijöistä työllistyy joka tapauksessa kohtuullisessa ajassa uudelleen työmarkkinoille tai muuttaa itse toiseen työskentelymaahan ilman tarvetta valtion väliintulolle.

Keskuskauppakamari huomauttaa, EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulleet työntekijät työllistyvät uudelleen verrattain hyvin työttömäksi jäätyään - jopa paremmin kuin suomalaissyntyiset työnhakijat keskimäärin. Heidän osaamiselleen on työmarkkinoilla siis selvä tarve. Kolme kuukautta on kuitenkin usein liian lyhyt aika uuden, omaa osaamista ja työlupaa vastaavan työn löytämiseen, ja esimerkiksi alan suhdannetilanne ja lomakaudet voivat viivästyttää uuden työpaikan löytymistä. Kolmessa kuukaudessa siinä ajassa vain puolet on aloittanut uudessa työssä ja kuuden kuukauden jälkeenkin joka neljäs etsii vielä työtä, mutta 12 kk kohdalla jo yli 90 % työnhakoista on työllistynyt uudelleen. Esitys olisikin huomattavasti tasapainoisempi ja hallinnolliselta taakaltaan kevyempi, jos suoja-aika olisi muuten 12 kuukautta, ja alle 2 vuotta työskennelleille, työntekijän oleskeluluvalla oleville, 6 kuukautta.

Lisäksi lakiesityksessä olisi tarpeen tarkastella myös yrittäjäksi siirtymisen mahdollisuuksia ja siihen kuluvaan aikaan.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Kyllä / Yes

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Työnantajalle säädettävän ilmoitusvelvollisuuden sijaan tulisi säätää työttömäksi jääneelle velvollisuus kirjautua työnhakijaksi. Näin työnantajaan kohdistuva byrokratiasite ei kasvaisi nykyisestä. Tässä mallia tulisi ottaa esimerkiksi Tanskasta tai Norjasta, jossa ilmoituksen työnhakijaksi siirtymisestä tekee työntekijä itse. Työnantajille tulisi kohdistaa mahdollisimman vähän erityisvelvoitteita sillä perusteella, rekrytoivatko he Suomen vai ulkomaan kansalaisen.

Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?

Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?

Kyllä / Yes

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Ilmoitus tulisi pystyä kuitenkin tekemään jo ennakkoon, jotta mahdolliset loma-ajat ja muut poikkeustilanteet eivät aiheuta turhia sanktioita.

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

**Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentaminen on tärkeä parannus nykytilaan. Se helpottaa yrityksiä löytämään osaavia työntekijöitä myös niiden osajien joukosta, jotka ovat jo valmiiksi asettautuneet Suomeen. Seuraava askel olisi laajentaa työnteko-oikeus kaikille aloille, mikä parantaisi Suomeen muualta muuttaneiden työmarkkina-asemaa, edistäisi urakehitysmahdollisuuksia ja lisäisi Suomen houkuttelevuutta kansainvälisille osajille. Tämä vähentäisi tarvetta myös työvoimapula-alojen tarkalta määrittelyltä sekä toisi järjestelmään ennakoitavuutta.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä
Possible other comments on the proposal

Työperusteinen maahanmuutto auttaa paikkaamaan työvoimapulaa eri aloilla ja edistää talouskasvua, innovaatioita ja kilpailukykyä. Työperusteinen maahanmuutto on hyödyllistä niin yksilöille, yrityksille kuin koko yhteiskunnalle. Työhöntuloa ja kiinnittymistä Suomeen tuleekin tukea eikä rajoittaa. Keskuskauppakamari kantaa huolta siihen, miten maahanmuuttoviraston niukkenevat resurssit jatkossa ohjautuisivat tehokkainten sujuvan maahantulon ja oleskelulupien nopean käsittelyn edistämiseen, kun veloitteet työttömäksi jääneiden ihmisten seuraamiseen lisääntyvät.

Pulkinen Suvi
Keskuskauppakamari